EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 16.5.2025
COM(2025) 235 final

2025/0114 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel Maailma Tolliorganisatsiooni nõukogus seoses harmoneeritud süsteemi konventsiooni artikli 16 kohase soovitusega harmoneeritud süsteemi muutmiseks

SELETUSKIRI

1. KAVANDATAV REGULEERIMISESE

Käesolevas ettepanekus käsitletakse otsust, millega määratakse kindlaks seisukoht, mis võetakse liidu nimel Maailma Tolliorganisatsiooni (WCO) nõukogus seoses harmoneeritud süsteemi (HS) nomenklatuuri muudatusi käsitleva soovituse projekti kavandatava vastuvõtmisega.

2. ETTEPANEKU TAUST

2.1. Rahvusvaheline kaupade kirjelduse ja kodeerimise harmoneeritud süsteemi konventsioon

Rahvusvahelise kaupade kirjelduse ja kodeerimise harmoneeritud süsteemi konventsiooni (edaspidi „konventsioon“) eesmärk on hõlbustada rahvusvahelist kaubandust ning statistika kogumist, võrdlemist ja analüüsi, eelkõige rahvusvahelise kaubanduse kohta. Selle lisas sisalduv HSi nomenklatuur on rahvusvaheline harmoneeritud süsteem, mis võimaldab osalevatel riikidel kaubeldavad kaubad tolli jaoks ühisel alusel klassifitseerida. Täpsemalt sisaldab HSi nomenklatuur kaupade kirjeldust, mis on esitatud rubriikide ja alamrubriikidena, ja nende numbrilisi koode, mis põhinevad kuuenumbrilisel koodisüsteemil. HSi nomenklatuur vaadatakse läbi iga viie aasta järel[1]. Seda kasutab enam kui 190 tolliasutust kõikjal maailmas; seega on enam kui 98 % kõigist maailmas kaubeldavatest kaupadest selle järgi klassifitseeritud.

Konventsioon jõustus 1. jaanuaril 1988.

Euroopa Liit ja kõik selle liikmesriigid on konventsiooni osalised[2].

2.2. Maailma Tolliorganisatsioon (WCO)

1952. aastal Tollikoostöö Nõukogu nime all loodud Maailma Tolliorganisatsioon (WCO) on sõltumatu valitsustevaheline organ, mille ülesanne on suurendada tolliasutuste tõhusust ja tulemuslikkust. WCO pakub oma liikmetele mitmeid konventsioone ja muid rahvusvahelisi instrumente, samuti tehnilist abi ja koolitusteenuseid. Praegu esindab WCO 186 tolliasutust kogu maailmas.

WCO juhtorgan on nõukogu, mis tugineb oma ülesannete täitmisel sekretariaadi ning mitme tehnilise ja nõuandva komitee pädevusele ja oskustele.

Tehniline komitee, kes WCOs vastutab konventsiooniga seotud ettevalmistustöö eest, on HSi komitee. HSi komitee peamised ülesanded on järgmised:

- tagada harmoneeritud süsteemi õigustekstide ühetaoline tõlgendamine ja kohaldamine, sealhulgas konventsiooniosaliste vaheliste klassifitseerimisvaidluste lahendamine, hõlbustades seeläbi kaubandust;
- teha ettepanekuid harmoneeritud süsteemi muutmiseks ja ajakohastamiseks, et kajastada tehnoloogia arengut ja muutusi kaubanduse struktuuris ning HSi kasutajate muid vajadusi;

[1] Alates HSi nomenklatuuri kasutuselevõtust 1988. aastal on seda läbi vaadatud kuuel korral. Muudatused jõustusid 1996., 2002., 2007., 2012., 2017. ja 2022. aastal.

[2] Nõukogu 7. aprilli 1987. aasta otsus 87/369 rahvusvahelise kaupade kirjeldamise ja kodeerimise harmoneeritud süsteemi konventsiooni ja selle muutmisprotokolli sõlmimise kohta (EÜT L 198, 20.7.1987, lk 1).

- edendada HSi laialdast kohaldamist ja käsitleda sellega seotud üldisi ja poliitilisi küsimusi.

Maailma Tolliorganisatsiooni nõukogu arutab konventsiooni muutmise ettepanekuid, mille on koostanud HSi komitee, ning võib soovitada neid konventsiooniosalistele. Kui ükski konventsiooniosaline ei esita kuue kuu jooksul pärast teavitamist vastuväiteid, loetakse WCO nõukogu soovitatud muudatused vastuvõetuks.

Liidu poolt WCOs HSi kohta võetavad seisukohad kooskõlastatakse liikmesriikidega. Liidul ja selle liikmesriikidel on WCO nõukogus kokku ainult üks hääl.

2.3. WCO nõukogu kavandatav õigusakt

26.–28. juunil 2025 võtab WCO nõukogu oma 145./146. istungjärgul vastu HSi konventsiooni artikli 16 alusel soovituse harmoneeritud süsteemi nomenklatuuri muudatuste kohta (edaspidi „kavandatav õigusakt“). Läbivaadatud HSi nomenklatuur jõustub 2028. aastal.

Soovituse ettevalmistamine toimus 10.–21. märtsil 2025 HSi komitee 75. istungjärgul.

Soovituse projekt hõlmab HSi nomenklatuuri 299 muudatusettepanekut, mille eesmärk on kajastada kaubanduse struktuuri muutumist, uute tehnoloogiate arengut ning vajadust nomenklatuuri ajakohastada ja kohandada, et ühiskonna, keskkonna ja julgeolekuga seotud küsimusi arvesse võttes hõlbustada teatavate toodete kontrolli ja järelevalvet. Eelkõige on kavandatud muudatused järgmised:

– lihtsustada nomenklatuuri, jättes sealt välja väikese kauplemismahuga rubriigid ja alamrubriigid, hoides seega HSi ajakohasena ja kooskõlas toodete arenguga;

– pakkuda tolliküsimustest kaugemale minevat tuge sätetega, mis toetavad muid valitsemisvaldkondi, tööstust ning ühiskonna kaitset (plastjäätmeid käsitlevad sätted, vaktsiinid ja tervisega seotud grupid, mis vastavad otseselt pandeemia ajal esile kerkinud vajadustele, põllumajandustööstuse jaoks kasvava tähtsusega grupid, toidu rikastamise segud jne);

– hõlbustada klassifitseerimist kooskõlas kohaldatavate rahvusvaheliste standarditega või võttes arvesse uusi tooteid või toodete koostise arengut (toidulisandid, elektrijalgrattad, pooljuhid ja muundurid, puhastusrobotid, droonid jne);

– viia nomenklatuuri prantsus- ja ingliskeelne versioon paremini vastavusse, et tagada ühtne kohaldamine ning vähendada klassifitseerimise erinevusi või võimalikke lahknevusi;

– hõlbustada võitlust pettuse ja ebaseadusliku kaubanduse vastu ning tervise ja keskkonna kaitsmist mitmesugustes valdkondades rubriikide ja alamrubriikide loomise kaudu (ebaseaduslik uimastite tootmine, ühekordselt kasutatav plast, vaktsiinid, soojuspumbad, tagastusautomaadid jne).

Ettepanekuid esitasid rahvusvahelised organisatsioonid (FAO, Baseli ja Rotterdami konventsioonid, WHO, OECD, WTO plastireostust käsitlev dialoog, ÜRO rahvusvaheline narkootikumide kontrolli komitee jne), konventsiooniosalised ja WCO sekretariaat. Nende muudatuste hulgas on mitu ELi esitatud ettepanekut (mis käsitlevad nt toidulisandeid, kummi ja pulbreid, mis on saadud olelusringi lõpetanud rehvidest, klaaskiudude jäätmeid, pooljuhte, elektrijalgrattaid).

Soovituse projekt lisati 2025. aasta märtsis toimunud HSi komitee 75. istungjärgu aruande lisasse Q (dokument NC3358Ba-HSC/75/March 2025).

3. LIIDU NIMEL VÕETAV SEISUKOHT

Kavandatud seisukoha eesmärk on toetada soovituse projekti, milles käsitletakse HSi nomenklatuuri muudatusi.

ELi jaoks on oluline, et kõnealune soovitus võetaks vastu, kuna selle eesmärk on ajakohastada ja kaasajastada HSi nomenklatuuri ning lihtsustada ja hõlbustada toodete klassifitseerimist. Samuti on oluline märkida, et EL mängis kõnealuses kaasajastamises suurt rolli, sest ta esitas selles läbivaatamistsüklis suure osa selle teemaga seotud ettepanekutest.

Pidevalt konsulteeriti liikmesriikidega HS/WCO koordineerimisega tegelevas tollieksperte rühmas ja nõukogus ning vajaduse korral komisjoni talitustega.

Kavandatav seisukoht on seega järgmine:

– liit peaks toetama soovituse vastuvõtmist;

– vajaduse korral peaks liit toetama ka täiendavaid redaktsioonilisi muudatusi, mille kohta WCO sekretariaat võib ettepaneku teha.

Kavandatav ELi seisukoht on kooskõlas kehtestatud tollipoliitika ja Euroopa Liidu Kohtu praktikaga, mille kohaselt klassifitseeritakse kaubad importimisel vastavalt nende objektiivsetele tunnustele ja omadustele.

Kavandatav seisukoht on vajalik selleks, et EL saaks väljendada oma seisukohta järgmisel WCO nõukogu istungjärgul.

4. ÕIGUSLIK ALUS

4.1. Menetlusõiguslik alus

4.1.1 Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikes 9 on sätestatud: „Nõukogu võtab komisjoni [...] ettepaneku põhjal vastu otsuse, millega […] kehtestatakse lepingus sätestatud organis liidu nimel võetavad seisukohad, kui asjaomasel organil tuleb vastu võtta õigusliku toimega akte, välja arvatud õigusaktid, millega täiendatakse või muudetakse lepingu institutsioonilist raamistikku.“

Mõiste „õigusliku toimega aktid“ hõlmab akte, millel on õiguslik toime asjaomase organi suhtes kehtiva rahvusvahelise õiguse normide alusel. Siia hulka kuuluvad ka sellised õiguslikud vahendid, mis ei ole rahvusvahelise õiguse kohaselt siduvad, aga mis „võivad mõjutada otsustavalt liidu seadusandja vastu võetud õigusaktide sisu“[3].

Seepärast on menetlusõiguslik alus esildatud otsusele, millega kehtestatakse liidu nimel võetav seisukoht ja mis käsitleb kavandatavat akti, ELi toimimise lepingu artikli 218 lõige 9.

4.1.2 Kohaldamine käesoleval juhul

WCO nõukogu on organ, mis on loodud 15. detsembri 1950. aasta Tollikoostöö Nõukogu asutamiskonventsiooniga. See on organ, mis vastavalt rahvusvahelisele kaupade kirjelduse ja kodeerimise harmoneeritud süsteemi konventsioonile annab konventsiooniosalistele soovitusi kõnealuse konventsiooni muutmiseks.

Vastavalt HSi konventsiooni artiklile 16 peaks WCO nõukogu soovitama HSi konventsiooniosalistel oma 2025. aasta juunis toimuval koosolekul muuta nimetatud konventsiooni lisa (HSi nomenklatuur); muudatus loetakse vastuvõetuks pärast kuue kuu

[3] Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 7. oktoober 2014, Saksamaa *vs.* nõukogu, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punkt 64.

möödumist, välja arvatud juhul, kui mõni konventsiooniosaline on selle vastu. Vastuvõetud muudatused on pärast nende jõustumist kõikide konventsiooniosaliste suhtes rahvusvahelise õiguse alusel siduvad ning iga konventsiooniosalise tariifi- ja statistikanomenklatuur tuleb viia vastavusse muudetud harmoneeritud süsteemiga. Vastuvõtmise korral lisatakse soovitus seega ELi õigusaktidesse, täpsemalt: nõukogu määruse (EMÜ) nr 2658/87 (tariifi- ja statistikanomenklatuuri ning ühise tollitariifistiku kohta) 1. lisale. Seda põhjusel, et kõnealuse määruse artikli 1 lõike 2 punktis a on sätestatud: „2. Koondnomenklatuur hõlmab: a) harmoneeritud süsteemi nomenklatuuri;“.

Kavandatav akt ei täienda ega muuda konventsiooni institutsioonilist raamistikku.

Seega on kavandatud otsuse menetlusõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 218 lõige 9.

4.2. Materiaalõiguslik alus

4.2.1 Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohase otsuse materiaalõiguslik alus sõltub eelkõige selle kavandatava õigusakti eesmärgist ja sisust, mille kohta liidu nimel seisukoht võetakse. Kui kavandatava õigusaktiga taotletakse kahte eesmärki või reguleeritakse kahte valdkonda ning üht neist võib pidada peamiseks või ülekaalukaks, samas kui teine on kõrvalise tähtsusega, peab ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohasel otsusel olema üksainus materiaalõiguslik alus, st peamise või ülekaaluka eesmärgi või valdkonna tõttu nõutav õiguslik alus.

4.2.2 Kohaldamine käesoleval juhul

Kuna kavandatava akti peamine eesmärk ja sisu on seotud tollitariifide vastuvõtmise ja rahvusvahelise lepingu sõlmimisega ühise kaubanduspoliitika raames ning HSi nomenklatuuri ja ELi kombineeritud nomenklatuuri rakendamisega, on esildatud otsuse materiaalõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikkel 31 ja artikli 207 lõike 4 esimene lõik.

4.3. Kokkuvõte

Esildatud otsuse õiguslik alus peaks olema ELi toimimise lepingu artikkel 31 ja artikli 207 lõike 4 esimene lõik koostoimes ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikega 9.

5. MÕJU EELARVELE

Ettepanek ei mõjuta Euroopa Liidu eelarvet.

6. KAVANDATAVA ÕIGUSAKTI AVALDAMINE

Puudub

2025/0114 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel Maailma Tolliorganisatsiooni nõukogus seoses harmoneeritud süsteemi konventsiooni artikli 16 kohase soovitusega harmoneeritud süsteemi muutmiseks

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 31 ning artikli 207 lõike 4 esimest lõiku koostoimes artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) Rahvusvaheline kaupade kirjelduse ja kodeerimise harmoneeritud süsteemi konventsioon (edaspidi „HSi konventsioon“), mille liit kiitis heaks nõukogu otsusega 87/369/EMÜ,[1] jõustus 1. jaanuaril 1988.

(2) Vastavalt HSi konventsiooni artiklile 7 võib harmoneeritud süsteemi komitee teha Maailma Tolliorganisatsiooni (WCO) nõukogule ettepanekuid harmoneeritud süsteemi nomenklatuuri (edaspidi „HSi nomenklatuur“) muudatuste kohta. Vastavalt HSi konventsiooni artiklile 16 võib WCO nõukogu soovitada muudatusi konventsiooniosalistele.

(3) WCO nõukogu peaks oma 2025. aasta juunis toimuvatel istungjärkudel tegema otsuse konventsiooniosalistele soovituse andmise kohta HSi nomenklatuuri muudatuse tegemiseks. Kõnealune soovitus võetakse vastu harmoneeritud süsteemi komitee koostatud ettepaneku alusel, mis sai lõppviimistluse komitee 75. istungjärgul 10.–21. märtsil 2025. See jõustub 1. jaanuaril 2028.

(4) On äärmiselt oluline, et HSi nomenklatuuri hoitaks ajakohasena ja vastavuses kaubanduse struktuuri ja uute tehnoloogiate arenguga ning et see kajastaks võimalikult täpselt kasutajate vajadusi. Kavandatav soovitus sisaldab mitmeid muudatusettepanekuid, milles võetakse arvesse vajadust nomenklatuuri kaasajastada või seda keskkonnaga kohandada.

(5) Kuna kõnealuse soovituse HSi nomenklatuuri muudatuse kohta võtab vastu WCO nõukogu, on asjakohane määrata kindlaks liidu nimel võetav seisukoht, sest pärast seda, kui soovitus on HSi konventsiooni artikli 16 kohaselt vastu võetud, on see liidu jaoks siduv ja võib otsustavalt mõjutada liidu õiguse sisu, nimelt nõukogu määruse (EMÜ) nr 2658/87[2] I lisa.

---

[1] Nõukogu 7. aprilli 1987. aasta otsus 87/369/EMÜ rahvusvahelise kaupade kirjeldamise ja kodeerimise harmoneeritud süsteemi konventsiooni ja selle muutmisprotokolli sõlmimise kohta (EÜT L 198, 20.7.1987, lk 1).

[2] Nõukogu 23. juuli 1987. aasta määrus (EMÜ) nr 2658/87 tariifi- ja statistikanomenklatuuri ning ühise tollitariifistiku kohta (EÜT L 256, 7.9.1987, lk 1).

(6) On asjakohane toetada HSi nomenklatuuri muudatusettepaneku projekti ja kõiki väikeseid redaktsioonilisi muudatusi, mida võidakse vajalikuks pidada,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Euroopa Liidu nimel võetav seisukoht on võtta vastu HSi konventsiooni artikli 16 kohane soovituse projekt harmoneeritud süsteemi muutmise kohta, mis on esitatud dokumendi NC3358Ba lisas Q (aruanne HSC/75/March 2025).

Liidu esindajad võivad ilma nõukogu täiendava otsuseta nõustuda HSi konventsiooni artikli 16 kohase soovituse projekti väiksemate redaktsiooniliste muudatustega, võttes arvesse WCO nõukogu tulevaste istungjärkude, liikmesriikidega konsulteerimise või kohapealsete koordineerimiskoosolekute ajal toimuvat arengut.

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud komisjonile.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja